

1-29

۸۷/۱/۱۰۵۰۲۷
۸۷۲۲۱۵

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی

گروه زبان شناسی همگانی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته ی زبان شناسی همگانی

عنوان

بررسی زبان شناختی گویش عربی خمسه از جنبه های
آواشناسی و واج شناسی در شهرستان جهرم

مؤلف

شهرام افرا

استاد راهنما

دکتر یدالله پرمون

استاد مشاور

دکتر بلقیس روشن

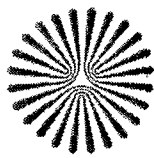
بهمن ماه ۸۶

۱۰۶۵۶۹

کتابخانه مرکزی
دانشگاه پیام نور

۱۳۸۷ / ۱۶ / ۲۷

۱۳۸۷ / ۱۶ / ۲۷

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران

((تصویب نامه))

پایان نامه تحت عنوان :

توصیف آواشناختی و واج شناختی گویش عربی خمسه در شهرستان جهرم

تاریخ دفاع : ۸۷/۹/۷ ساعت : ۱۱-۱۲:۳۰ نمره : ۱۸/۵ درجه : عالی
همگروه دلم

اعضای هیات داوران :

مرتبۀ علمی

نام و نام خانوادگی هیات داوران

استاد راهنما
استاد مشاور
استاد داور
نماینده گروه

۱- جناب آقای دکتر یدالله پرمون
۲- سرکار خانم دکتر بلقیس روشن
۳- جناب آقای دکتر مهدی سمائی
۴- سرکار خانم دکتر بلقیس روشن

رئیس هیات داوران
دکتر سید علی حسینی

تقدیم به :

**روح ساده صمیمی و بزرگوار پدرم که یادش هواره امید
بخش من است .**

مادرم که زندگیم مرهون فداکاری های اوست

و همسر عزیز و فهیمم که این پژوهش بی همراهی و

مهربانی های او میسر نبود.

تقدیر و تشکر

قبل از هر چیز از درگاه باری تعالی سپاسگزارم که زمینه ی ادامه تحصیل را برای بنده ی حقیر فراهم آورد.

برخود بایسته میدانم که از اساتید، بزرگواران و دوستانی که در طول انجام این پژوهش با بخشش های بی دریغ خویش یاریگرم بودند تقدیر و تشکر به عمل آورم. به ویژه اساتید بزرگوار و ارجمند جناب آقای دکتر یدالله پرمون و سرکار خانم دکتر بلقیس روشن که با راهنمایی ها و الطاف ویژه ی خود ناهمواری ها را هموار نمودند.

مسئلاً این تحقیق مرهون همکاری دوست عزیزم عبدالاله رامش خواه که در ضبط داده ها همکاری نمودند و نیز گویشوران ایل خمسه بویژه آقایان مصطفی رضانی، نعمت اله رحیمی و سرکار خانم بی بی جان رضانی می باشند که با صبر و حوصله بسیار زحمت برگردان جملات و کلمات پرسشنامه را متقبل نمودند.

در پایان از زحمات همسر صبورم که در تمام مراحل پایان نامه یارایم بودند و نیز سرکار خانم مریم رضانی که بذل محبت های انسان دوستانه شان هرگز فراموشم نمی شود و همچنین از مساعدت و دل گرمی های دوست فرهیخته ام جناب آقای ذبیح اله رامش خواه که از اساتید برجسته ی علوم انسانی می باشد کمال قدردانی و تشکر را دارم.

جا دارد از تلاش دلسوزانه سرکار خانم لیلا ثریا که با دقت تمام سختی های تایپ را متحمل شدند تقدیر نمایم.

شهرام افرا

دی ماه ۱۳۸۶

فصل اول: مقدمه

۱-۱- کلیات	۲
۲-۱- اهداف تحقیق	۳
۳-۱- تعریف مسأله و بیان سؤالهای اصلی تحقیق	۵
۴-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق	۶
۵-۱- فرضیه های تحقیق	۸
۶-۱- وضعیت جغرافیایی و طبیعی شهرستان جهرم	۹
۱-۶-۱- جمعیت	۱۰
۲-۶-۱- صنایع دستی	۱۱
۷-۱- قدمت تاریخی و وجه تسمیه	۱۲
۸-۱- آثار تاریخی و باستانی شهرستان جهرم	۱۴
۹-۱- خرما و مرکبات در شهرستان جهرم	۱۶
۱۰-۱- وضعیت فرهنگی	۱۸
۱۲-۱- روش تحقیق و نحوه ی جمع آوری پیکره زبانی	۱۹
۱۳-۱- نحوه ی انجام کار	۲۱
۱۴-۱- محدودیت ها	۲۵

فصل دوم: پیشینه (نظری و توصیفی)

۱-۲- پیشینه ی نظری	۲۷
۱-۱-۲- درآمد	۲۷
۲-۱-۲- دیدگاه های نظریه ی زایشی گرایان	۲۹
۳-۱-۲- روش های کشف UR	۳۲
۴-۱-۲- برهم کنش ها	۳۵
۵-۱-۲- اصول بنیادی واج شناسی زایشی	۳۶

۴۱	۶-۱-۲- منابع پژوهش
۴۲	۲-۲- پیشینه ی توصیفی
۴۲	۱-۲-۲- تحقیقات یکسان
۴۳	۲-۲-۲- تحقیقات همسو

فصل سوم: آوا شناسی (آواها و ساختمان هجا)

۴۷	۱-۳- مقدمه
۴۸	۲-۳- همخوان ها
۴۹	۱-۲-۳- همخوانهای انفجاری
۶۹	۲-۲-۳- همخوانهای خیشومی
۷۴	۳-۲-۳- همخوانهای لرزان
۷۶	۴-۲-۳- همخوانهای زنشی
۷۷	۵-۲-۳- همخوانهای سایشی
۸۹	۶-۲-۳- غلت ها (ناسوده ها)
۹۰	۷-۲-۳- همخوان های ناسوده کناری (روان های کناری)
۹۲	۸-۲-۳- همخوان های انفجاری - سایشی
۹۴	۳-۳- توصیف آوایی واکه های عربی خمسه
۹۴	۱-۳-۳- واکه های پیشین
۹۷	۲-۳-۳- واکه های پسین
۱۰۱	۴-۳- واج ها و واج گونه های آن
۱۰۳	۵-۳- جفت های کمینه
۱۱۱	۶-۳- ساختمان هجا
۱۱۴	۷-۳- پدیده های زیر زنجیری

فصل چهارم: نظام آوایی (فرایندهای واجی)

- ۱۲۳ ۱-۴-۱ فرایند واجی
- ۱۲۴ ۱-۲-۴-۱-دمیدگی
- ۱۲۶ ۲-۲-۴-۲-واک رفتگی
- ۱۲۸ ۳-۲-۴-۳-کامی شدگی
- ۱۳۰ ۴-۲-۴-۴-لیبی شدگی
- ۱۳۱ ۵-۲-۴-۵-خیشومی شدگی واکه
- ۱۳۳ ۶-۲-۴-۶-پیشین شدگی و کشیده شدگی واکه ی افتاده پسین
- ۱۳۵ ۷-۲-۴-۷-زنشی شدگی همخوان لرزان لثوی
- ۱۳۶ ۸-۲-۴-۸-فراگویی ناقص
- ۱۴۱ ۹-۲-۴-۹-پس کشیده شدگی انفجاریهای دندانی - لثوی
- ۱۴۲ ۱۰-۲-۴-۱۰-حذف همخوان
- ۱۴۵ ۱۱-۲-۴-۱۱-نیمه افراشته شدگی واکه ی پیشین افتاده
- ۱۴۷ ۱۲-۲-۴-۱۲-نرم کامی شدگی همخوان های روان
- ۱۴۸ ۱۳-۲-۴-۱۳-افزایش
- ۱۵۰ ۱۴-۲-۴-۱۴-تبدیل
- ۱۵۱ ۱۵-۲-۴-۱۵-واج گونه های نارهیده خیشومی لثوی و خیشومی لبی
- ۱۵۴ ۱۶-۲-۴-۱۶-حذف غلت ها و کشیده شدگی واکه ی ماقبل
- ۱۵۶ ۱۷-۲-۴-۱۷-قلب
- ۱۵۸ ۱۸-۲-۴-۱۸-درج انفجاری چاکنایی
- ۱۵۹ ۳-۴-۳-۳-فرآیند ها و ویژگی های آوایی وابسته به ساختواژه و نحو
- ۱۵۹ ۱-۳-۴-۱-تکواژ جمع
- ۱۶۲ ۲-۳-۴-۲-تکواژ معرفه ساز و نکره ساز
- ۱۶۶ ۳-۳-۴-۳-تکواژ نفی ساز
- ۱۶۹ ۴-۳-۴-۴-مجهول سازی
- ۱۷۰ ۵-۳-۴-۵-سببی سازی
- ۱۷۱ ۶-۳-۴-۶-تکواژ مالکیت

فصل پنجم : دستاوردهای تحقیق

- ۱-۵- خلاصه ۱۷۴
- ۲-۵- مراحل و نحوه ی انجام کار پژوهش ۱۷۵
- ۳-۵- دستاورد تحقیق ۱۷۶
- ۴-۵- پیشنهادات ۱۷۶

پیوست ها

- منابع و مآخذ ۱۸۳
- واژه نامه ۱۸۵
- چکیده ی انگلیسی ۱۹۱

جدول ها

عنوان

صفحه

جدول ۱ تفکیک گروه سنی گویشوران	۲۱
جدول ۲ همخوانهای عربی خمسه	۴۸
جدول ۳ واکه های عربی خمسه	۴۸
جدول ۴ واج ها و واج گونه های همخوانی عربی خمسه	۱۰۱
جدول ۵ واج های واکه ای و واج گونه های آن در عربی خمسه	۱۰۲

نمودارها

عنوان

صفحه

نمودار ۱: انگاره ی زبان در چارچوب دستور زایشی	۴۵
---	----

نمادها و نشانه ها

نمادهای همخوانی

p	انفجاری لبی بی واک	r	لرزان لثوی
b	انفجاری لبی واک دار	ɾ	زنشی لثوی
t	انفجاری دندانی - لثوی بی واک	f	سایشی لبی - دندانی بی واک
d	انفجاری دندانی - لثوی واک دار	v	سایشی لبی - دندانی واک دار
T	انفجاری لثوی بی واک	s	سایشی لثوی بی واک
D	انفجاری لثوی واک دار	z	سایشی لثوی واک دار
c	انفجاری سخت کامی بی واک	ʃ	سایشی لثوی - کامی بی واک
ʒ	انفجاری سخت کامی واک دار	ʒ	سایشی لثوی - کامی واک دار
k	انفجاری نرم کامی بی واک	x	سایشی ملازی بی واک
g	انفجاری نرم کامی واک دار	ɣ	سایشی ملازی واک دار
ḵ	انفجاری نرم کامی بی واک پس کشیده	ħ	سایشی چاکنایی بی واک
q	انفجاری ملازی بی واک	ħ	سایشی چاکنایی واک دار
ʔ	انفجاری چاکنایی	ʔ	سایشی حلقی واک دار
m	خیشومی لبی	ḥ	سایشی حلقی بی واک
ɱ	خیشومی لبی - دندانی	ʝ	غلت سخت کامی
n	خیشومی لثوی	l	ناسوده ی کناری
ɲ	خیشومی سخت کامی	tʃ	انفجاری - سایشی لثوی - کامی بی واک
ŋ	خیشومی نرم کامی	dʒ	انفجاری - سایشی لثوی - کامی واک دار
N	خیشومی ملازی		

نمادها ی واکه ای

i	واکه ی افراشته ی پیشین غیر کشیده ی گسترده	u	واکه ی افراشته ی پسین غیر کشیده ی گرد
e	واکه ی نیمه افراشته ی پیشین غیر کشیده ی گسترده	o	واکه ی نیمه افراشته ی غیر کشیده ی پسین گرد
e:	واکه ی نیمه افراشته ی پیشین کشیده ی گسترده	o:	واکه ی نیمه افراشته ی کشیده ی پسین گرد
æ	واکه ی افتاده ی پیشین غیر کشیده ی گسترده	a	واکه ی افتاده ی پسین غیر کشیده ی گسترده
æ:	واکه ی افتاده ی پیشین کشیده ی گسترده		

نشانه ها

C	همخوان	C(C)V(C)(C)(C)	هجاء
c ^h	همخوان دمیده	\$	مرز هجاء
c ^w	همخوان لبی شده (گرد)	#	مرز پاره گفتار (جایگاه مجاور سکوت)
c ⁿ	همخوان رهیده در خیشوم	+	مرز تکواژ
c ^l	همخوان رهیده در کنار زبان	.	مرز کلمه
c ^r	همخوان نارهیده	//	واج نوشته / نمایش زیرین
V	واکه	[]	آوا نوشته / نمایش آوایی
V:	واکه ی کشیده	()	حذف شدنی
\tilde{V}	واکه ی خیشومی شده	*	غیر پذیرفتنی
ϕ	جزء / جایگاه تهی (قاعده نویسی)	> و <	رابطه ی بر هم کنشی (قواعد واجی)

نام خانوادگی دانشجو: افرا

نام: شهرام

عنوان پایان نامه: بررسی زبان شناختی گویش عربی خمسه از جنبه های آوا شناسی و

واج شناسی در شهرستان جهرم

استاد راهنما: دکتر یدالله پرمون

استاد مشاور: دکتر بلقیس روشن

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: زبان شناسی گرایش: همگانی

دانشگاه: پیام نور

دانشکده: علوم انسانی تاریخ فارغ التحصیلی: نیم سال دوم تعداد صفحه: ۱۹۲

سال تحصیلی: ۸۵-۸۶

کلید واژه ها: واج شناسی زایشی، انگاره ی واج شناسی زایشی استانده، واج شناسی

خطی، انگاره ی SPE، بر هم کنش

چکیده:

تأثیر و نفوذ زبان فارسی و عوامل اجتماعی - زبانی متعاقب آن، حیات

گویش های منطقه ای موجود در سراسر کشور ما را تهدید می کند. در این میان،

مطالعه زبان شناختی این گویش ها و تلاش در ثبت و تدوین قواعد حاکم بر آنها

می تواند زوال فوری و قطعی این گویش ها را مانع شود.

تحقیق حاضر تلاشی ناچیز و قدمی کوتاه در جهت هدف فوق می باشد. این تحقیق اولین توصیف زبانشناسی از جنبه های آوا شناسی و واج شناسی گویش عربی خمسه در شهرستان جهرم است که خود گونه ای از زبان عربی معیار می باشد. علیرغم سابقه تاریخی طولانی، این گویش از هرگونه تحقیق و بررسی زبان شناختی محروم بوده است.

گویش مورد بررسی تفاوت بسیار زیادی با عربی معیار و همچنین شباهت کمی هم به فارسی معیار دارد. قابل ذکر است که حدود ۸۰ درصد از واژگان آن شبیه به عربی معیار است ولی برعکس عربی هیچ نشانی از مثنی در این گویش به چشم نمی خورد.

یکی از خصوصیات مهم گویش عربی خمسه وجود تمامی حروف، واجها و اصوات فارسی حتی حروف (گ، چ، پ، ژ) می باشد درحالی که این حروف در عربی استاندارد وجود ندارد.

پژوهش حاضر درچارچوب دیدگاه نظریه استاندارد ی واج شناسی زایشی (انگاری SPE) که توسط چامسکی و هله مطرح شد، به منظور آزمون عملی انگاره ی SPE با داده هایی واقعی از زبانی زنده همچنین توصیف گونه ای زبانی با استفاده از روش علمی واج شناسی نوین ارائه شده است.

پژوهشگر پس از گرد آوری پیکره ای غنی از گفتارهای عادی گویشوران اصیل گونه ی مورد بررسی (عربی خمسه در شهرستان جهرم) و آوا نویسی تفصیلی آنها، موفق گردیده فهرستی به اندازه کافی بزرگ و قابل اتکا از قاعده مندی های تلفظی نقش آفرین در این گویش را همراه با استدلال و تبیین های مربوطه ارائه نماید.

فصل اول

مقدمه

۱-۱- کلیات

زبان پدیده ای اجتماعی است که همواره به عنوان موضوعی مهم مورد توجه انسان در سراسر تاریخ بوده است. در دوران کنونی نیز بررسی زبان از دیدگاه های نظری و کاربردی گوناگون بیش از پیش گسترش یافته و در نتیجه به نوبه ی خود در عمق بخشیدن به دانش انسانی بسیار مؤثر بوده است. (مشکوه الدینی، ۱۳۷۲: ۸۲)

عطاری (۱۳۵۹: ۴۲) معتقد است که زبان ها و لهجه های ایرانی گنجینه هایی هستند که همچون بستر رودخانه ها رسوبات فرهنگی قرن های تاریخ را در خود دارند و معتقد است که با مطالعه ی علمی، گردآوری و ثبت و ضبط واژه ها، ترکیبات، اصطلاحات، مثل ها، تکیه کلام ها، افسانه ها، ادبیات کتبی و شفاهی و با تدریس دستور آنها می توان افزون بر پاسخگویی به ضرورت های دیگر، آنها را در جریان پویایی زبان وارد کرد و مواد خام ارزشمندی برای سایر پژوهش های زبانی فراهم آورد.

گوش شناسی و بررسی گوش ها، در واقع ثبت و ضبط انواع گویش ها و بررسی آنها از دیدگاه زبان شناختی می باشد. ماهیت نظام مند گویش های منطقه ای بر این نکته تأکید می کند که گونه های غیر معیار نیز همانند برابر معیار یا رسمی خود، نظام مند می باشند. از آنجایی که زبان ها و گویش های محلی تحت تأثیر و نفوذ زبان رسمی به سرعت در حال از بین رفتن هستند، شناسایی و تدوین اصول حاکم بر گویش ها علاوه بر اینکه حفظ میراث فرهنگی یک ملت است، می تواند عاملی برای شناخت اقوام مختلف از جهت سابقه تاریخی آنها نیز باشد و دستگاه های رسمی چون فرهنگستان ها را از وضع واژه های جدید بی نیاز سازد.

همچنین در تأکید بر اهمیت ثابت و ضبط گویش ها و زبان ها یار محمدی (۱۳۷۵ : ۴۰) معتقد است که اگر زوال زبان ها با وضع فعلی ادامه یابد ، در قرنی که در پیش رو داریم همه ی زبان هایی که کمتر از نیم میلیون گویشور دارند ، نابود می شوند.

۱-۲- اهداف تحقیق

هدف این رساله بررسی و توصیف زبان شناختی گویش عربی خمسه (Arabi-e-khamse) می باشد تا آنجائی که پژوهشگر اطلاع دارد نبوده هر گونه تحقیق علمی و زبان شناختی و ثبت نشدن ادبیات و نمونه های نوشتاری گویش عربی خمسه و همچنین تغییر و تحول چشمگیر و به دنبال آن احتمال زوال و نابودی این گویش ، از عوامل اصلی نگارش این رساله به شمار می رود.

شهرستان جهرم با سابقه تاریخی طولانی ، که تأسیس آن به پیش از سده سوم قبل از میلاد بر می گردد (ناصر کرمی ، ۱۳۸۱ : ۵۰) متأسفانه مورد تحقیق و بررسی آنچنانی قرار نگرفته است و با وجود دارا بودن گویش های گوناگون از جمله جهرمی، عربی ، ترکی و لری تحقیقات علمی چندانی بر روی آنها انجام نشده است.

گویش عربی خمسه بنا به گفته گویشوران آن گویشی از عربی معیار است. البته تفاوت بسیار زیادی با عربی معیار و همچنین شباهت کمی هم به زبان فارسی معیار دارد؛ پس به این نتیجه می رسیم که این گویش تقریباً گویش بینابین فارسی و عربی می باشد بدلیل اینکه نحو آن شبیه فارسی ولی صرف افعال و ضمائر آن شبیه به عربی می باشد. حدود ۸۰ درصد از واژگان شبیه به عربی ولی برعکس عربی، در زمینه دستور هیچ نشانی از مثنی در این گویش به چشم نمی خورد و در صرف افعال و ضمائر فقط به مفرد و جمع توجه می شود.

یکی از خصوصیات مهم این گویش وجود تمام حروف ، واج ها و اصوات فارسی حتی حروف (گ ، چ ، پ ، ژ) در آن می باشد.

به دلیل مجاورت وهمنشینی گویشوران با فارسی زبانان و دیگر گویش های موجود در شهرستان جهرم این گویش دستخوش دگرگونی زیادی شده است و بیم آن می رود که در سالهای آینده مرگ این گویش حتمی باشد.

از آنجا که ایرانیان به حفظ آداب و رسوم و نگهداری سنت های دیرینه خود معتقد هستند ، لذا نگارنده بر آن است تا برای اولین بار به بررسی علمی و زبان شناختی گویش عربی خمسه در شهرستان جهرم بپردازد و از فرهنگ ، آداب و رسوم و ضرب المثل های این گویش هم مثال هایی در این رساله آورده خواهد شد.

در نهایت اهداف این رساله را می توان به صورت زیر تقسیم بندی کرد:

۱- بررسی دستگاه آوایی این گویش و بحث و بررسی واج آرائی، ساخت هجا، تکیه و آهنگ. در این تحلیل از الگوهای موجود در کتاب آوا شناسی زبان فارسی نوشته ی یداله ثمره (۱۳۶۴) استفاده خواهد شد و همچنین یارمحمدی (۱۳۶۴) و مشکوه الدینی (۱۳۷۰) هم مورد توجه قرار می گیرند؛

۲- فراهم آوردن ذخیره ی گرانمایه ای از لغات و اصطلاحات مربوط به این

گویش؛

۳- دست یابی به تغییرات زبانی و کمک در بازسازی زبان های کهن و جریان

پویایی زبان ؛

۴- بررسی تاریخچه ی این گویش و سیر تحول آن در اثر مجاورت با فارسی

زبانان ؛

۵- پاسداری از میراث غنی زبانی گویشوران این گویش از طریق ثبت و ضبط

داده های زبانی؛

۶- سنجش قدرت تبیینی انگاره ی واج شناسی زایشی استانده از طریق مطالعه

یک نظام زبانی طبیعی و زنده ؛

۱-۳- تعریف مساله و بیان سئوالهای اصلی تحقیق

تأثیر و نفوذ زبان فارسی و عوامل اجتماعی - زبانی متعاقب آن ، حیات گویش های منطقه ای موجود در سراسر کشور را تهدید می کند. در این میان مطالعه زبان شناختی این گویش ها و تلاش در ثبت و تدوین قواعد حاکم بر آن ها می تواند زوال فوری و قطعی این گویش ها را مانع شود. تحقیق حاضر تلاش ناچیز و قدمی کوتاه در آن راستاست . در این تحقیق گویش عربی خمسه که خود گونه ای از عربی معیار است از جنبه های آواشناسی و واج شناسی مورد بررسی قرار می گیرد از آنجا که گویشوران آن از عربهای صحرای عربستان و جزء اولین مهاجران خارجی به ایران بعد از عصر ساسانی می باشند و قرن هاست که زبان آنها با فارسی برخورد کرده و از منظر برخورد زبانی و کنش و برهم کنشهای زبانی و همچنین روند نزدیک شدن آن با فارسی بسیار حائز اهمیت است. در ضمن این گویش تفاوت بسیار زیادی با عربی معیار و همچنین شباهت کمی با فارسی معیار دارد. به عبارت دیگر یک گویش بینابین فارسی و عربی است.

سئوال های تحقیق

- ۱- آیا گویش عربی خمسه به رغم تأثیر پذیرفتن از فارسی همچنان دارای وجوه تمایز ویژه ای در زمینه های آوایی با فارسی معیار است.
- ۲- آیا در کاربرد نسلهای قدیم و جدید گویشواران عربی خمسه، تمایزات عمده ای از جنبه های آواشناسی و واج شناسی مشاهده می شود؟
- ۳- چگونه می توان با توجه به جدایی ماهوی این دو گونه ی زبان که به دو خانواده مختلف زبانی تعلق دارند در رابطه با نزدیک شدن عربی خمسه به فارسی استدلال کرد؟
- ۴- آیا انگاره واج شناسی زایشی استانده قادر است این جنبه از نظام آوایی گویش مورد بررسی را، به خوبی توصیف نماید؟
- ۵- آیا گویش مورد نظر فرایندها و قاعده های واجی خاص خود را دارا است ؟

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

زبان موجودی است زنده که در طی گذر زمان در حال تغییر است؛ رشد می کند؛ دگرگون می شود و گاهی هم می میرد. پس بر ما انسان ها لازم است که با ثبت، نگارش و بررسی این پدیده اجتماعی لااقل از مرگ تدریجی بعضی از گویش ها جلوگیری کنیم. اگر تاریخ فرهنگ و دانش آدمی را ورق بزنیم می بینیم که بررسی زبان به صورت موضوعی مهم مورد توجه بشر بوده است و در طول دوران متفاوت و در سرزمین های گوناگون از جنبه های مختلف به این پدیده ی مهم پرداخته اند. تنها عاملی که انسان را از دیگر موجودات برتر و بالاتر می نماید، همان زبان اوست که برای ارتباط با هموعان خود بکار می رود. بنابر گفته ی کراوس (۱۹۹۲) تعداد